

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС
ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ
ВАЗИРЛИГИ
ТОШКЕНТ ПЕДИАТРИЯ ТИББИЕТ ИНСТИТУТИ**

«ТАСДИҚЛАЙМАН»

Ўқув ишлари проректори

профессор _____ Қ.Н.Хаитов

«_____» _____ 2018 й.

**ХИРУРГИЯДА ВА ХДХДА ХАМШИРАЛИК ИШИ
ФАНИДАН
ЎҚУВ-УСЛУБИЙ МАЖМУА**

2 КУРС

Билим соҳаси	500000	-“Соғлиқни сақлаш ва социал таъминот”
Таълим соҳаси	510000	-“Соғлиқни сақлаш”
Таълим йўналиши	5510700	-“Олий маълумотли хамшира”

Ўқув соатлари – 128

Шундан:

Маърузалар	– 10
Амалий машғулотлар	- 62
Мустақил иш соатлари	– 56

Тошкент – 2018 йил

Фаннинг ишчи ўқув дастури Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги 201__йил “__” ____даги ____-сонли буйруғи билан (буйруғининг ____ иловаси) тасдиқланган “олий маълумотли хамшира“ фани дастури асосида тайерланган.

Фаннинг ишчи дастури Тошкент педиатрия тиббиет институти Марказий услубий кенгашнинг 2018 йил “20” 06._ даги “_10_”- сонли баённомаси билан тасдиқланган.

Тузувчилар:

Хирургик касалликлар ва ХДХ кафедраси мудири, профессор Ш.А. Дадаев, профессор Аскарров Т.А., т.ф.д., ассистент Ярашев Т.Я., ассистент Рахимов О.У.

Рецензентлар

Хакимов М.Ш.— ТМА, т.ф.д.. “Факультет ва госпитал хирургия кафедраси профессори.

Даутов Ф.А.— ТошВМИ хирургия ва болалар хирургияси кафедраси профессори, т.ф.д.

ТошПТИ Тиббий-педагогика

факультет декани

2018 йил “__” _____ Валиев А.Р.

”Хирургик касалликлар

ва ХДХ” кафедраси

мудири, профессор

2018 йил “__” _____ Дадаев Ш.А.

”Ўқув услубий бўлим

бошлиғи, доцент

2018 йил “__” _____ Агзамова Н.В.

I Ўқув фани ўқитилиши бўйича услубий кўрсатмалар

Дастурнинг асосий мақсади - хирургик касалликларида ҳамшира жараёнини ўтказа оладиган олий маълумотли ҳамшираларни тайёрлаш, уларга иш фаолиятларида керак бўладиган илмий билимлар, амалий кўникмаларни шакиллантириш, ҳамда ҳозирги замон жаррохлиги илмий-техникавий ютуқлари билан таништиришдир.

Фаннинг вазифаси:

- талабаларга асептика, антисептика асосларини,
- қон оқишни вақтинча ва мутлоқ тўхтатиш усуллари,
- қон гуруҳини ва резус омилни аниқлаш, ҳамда қон индивидуал тўғри келишини аниқлаб қон қуйишни ўргатиш.
- асосий хирургик касалликларнинг клиник кўриниши билан таништириш, уларни клиник ва лаборатор-инструментал текширишни ўргатиш,
- Хирургик касалликларида тезкор ёрдам кўрсатиш, даволаш реабилитация қилиш йўллари ўргатиш.
- Хирургик касалликларида амалиётдан олдинги ва кейинги даврларда ҳамшира жараёнини ўтқизиш,
- беморларни амалиётга таёрлаш, амалиётдан кейин кузатиш, парвариш қилиш, асоратларнинг олдини олиш тадбирларини ўргатиш.

Талабалар билими, кўникмалари ва малакаларига бўлган талаблар.

Талаба билиши лозим:

- Катта ёшдагилар хирургик касалликларининг этиопатогенетик асослари;
- Катта ёшдагилар хирургик касалликлари клиник манзаралари ва диагностикасининг аломатлари.
- Хирургик касалликларнинг одатдаги ва асоратланган кечишида, касалнинг ёши ва преморбид фонга боғлиқ равишдаги кечиш аломатлари;
- Алохида симптом ва синдромларнинг диагностик ахамияти;
- Инструментал, серологик , биохимик, морфологик текширув усуллари, уларнинг имкониятлари ва қўлланилиши;
- Катта ёшдагилар хирургик патологияларини даволашнинг умумий принциплари;
- Хирургик касалликлари бор катта ёшдаги беморларни диспансеризация ва реабилитация усуллари;
- Соғлиқни сақлаш бирламчи звеноларида катта ёшдаги аҳолига хирургик ёрдам кўрсатиш принципларини эгаллаш;
- Кичик хирургик манипуляциялар ва амалиётлар усуллари эгаллаш;
- Харбий ҳаракатларда турли шикаст ва зарарланиш моҳиятини билиш;
- Жанговор шикаст ва жабрланганларни саралашни ўрганиш, уларга тиббий-эвакуация босқичларида кўрсатиладиган ёрдам ҳажмини аниқлаш;

Талаба бажара олиши лозим:

- Хирургик патологияни аниқлаш учун бемордан анамнез йиғиш ва текширишни;
- Касалликнинг кечиш аломатларидан келиб чиқиб эрта диагностика мезонларини аниқлаш, дифференциал диагностика ўтказишни;
- Мавжуд касалликнинг таснифий белгиларини қўллаб, ташхисни шакллантириш ва даволаш тактикасини аниқлаш;
- Функционал, инструментал ва лаборатор текширувлар натижасини интерпретация қилиш;
- Патогенетик ва синдромли терапия режасини тузиш;
- Мутахассислар маслаҳатига кўрсатмаларни аниқлаш;
- Реабилитацион режимлар чизмасини ишлаб чиқиш;
- Шошилиш вазиятларда тезкор ёрдам кўрсатиш;
- Кичик амалиётларни бажара олиш;
- Жанговор жароҳат олганларни тиббий-эвакуация босқичларида саралай олиш;
- Тиббий эвакуация босқичларида ёрдам хажмини аниқлай олиш ва биринчи тиббий ёрдам кўрсата олиш;

2. Олий маълумотли хамшира факультети “хирургияда хамширалик иши” фани дан маърузалар тематик режа.

№	Маъруза номи	соат
1.	Асептика ва антисептика, олимларнинг асептика ва антисептикани ривожланишидаги хизматлари, антибиотиклар ва бошқа антимикроб препаратлар, уларнинг қўлланилишига кўрсатма ва мониторинглар.	2 соат
2.	Жароҳатлар, уларнинг классификацияси, жароҳатларнинг кечиш жараёни. Жароҳатларни даволаш. Жароҳатга бирламчи хирургик ишлов бериш принциплари. Бирламчи ва иккиламчи инфицирлани.	2 соат
3.	Хирургик операция ҳақида тушунча, классификацияси, операция олди ва операциядан кейинги давр. Ушбу даврларнинг ижобий кечишида олий малакали хамширанинг тутган ўрни.	2 соат
4.	Шокавланиш синдроми, травматик шок, травматик токсикоз ҳақида тушунча. Реанимация ҳақида тушунча.	2 соат
5.	Қон кетиши ва қон йўқотиш синдроми. Вақтинчалик ва батамом қон тўхтатиш усуллари. Қон тўхтатувчи дори воситалари. Олий малакали хамширанинг қон кетиши синдромида тиббий ёрдамни ўз вақтида кўрсатишда тутган ўрни.	2 соат
	Жами	10 соат

3. Олий маълумотли хамшира факультети “хирургияда хамширалик иши” фани дан амалий машғулотлар тематик режаси.

№	Машғулот номи	соат
1.	Асептика ва антисептика, хирургик инфекцияни олдини олиш, операция блоқи, боғлов хонаси, операция ва боғлов хонасини йиғиштириш.	4
2.	Жароҳатлар, классификацияси. Жароҳатланганда биринчи ёрдам кўрсатиш, уларнинг асорати ва оқибатлари билан курашиш. Жароҳатга БЖИ бериш.	4
3.	Суяклар синиши, бўғимлар чиқиши, политравмаларда беморларни транспортировка қилиш. Десмургия, иммобилизацияи принциплари.	4
4.	Хирургик асбоблар, классификация, уларни қўллаш, стерилизацияга тайёрлаш ва стерилизацияси.	4
5	Хирургик операциялар, классификацияси. Операциядан олдинги ва кейинги давр. Бу даврдаги асоратлар ва уларнинг олдини олиш.	4
6.	Қон кетиш синдроми, диагностика, қон кетишни тўхтатиш.	6
7.	Ўткир қорин синдроми ва қорин ургент патологияларида (ичак тутилиши, механик сариклик) тўғри ташхислашни ташкил этишда ҳамда текширув кетма-кетлигида хамширанинг тутган ўрни.	6
8.	ХДХ. Травматик шок. Узоқ вақт эзилиш синдроми. Терминал ҳолатлар, реанимация.	6
9	Термик жароҳатланиш. Қуйишлар ва совуқ уриши.	6
10.	Кўкрак ва кўкс оралиғи аъзолари шикастлари.	6
11.	Қорин ва чанок аъзолари шикастлари.	6
12.	Бош миё ва орқа миё шикастлари. Жароҳатланганларни транспорт иммобилизацияси.	6
	Оралиқ назорат.	
	Якуний назорат.	
	Жаъми	62

4. ТАЛАБАНИНГ МУСТАҚИЛ ИШИ

Мустақил тайёргарлик учун мавзулар

1. Хирургик амалиётда хамширалик иши моҳияти.
2. Антимикроб препаратлар, антибиотиклар.
3. Инфекция. Бирламчи ва иккламчи инфицирланиш. ДВС синдром.
4. Юрак ёпиқ массажи техникаси, дефибриляция.
5. Ўткир қорин синдроми ва уни ўз вақтида ташхислаш.
6. Ичак тутилиш синдроми.

7. Меъда-ичакдан қон кетиши синдроми.
8. Сарғайиш синдроми, таҳлил ва ташхислаш.
9. Беморларни шошилиш текширув усуллари (ФГС, ЭРХПГ, КТ, колоноскопия) га тайёрлаш.
10. Ўткир бўйрак коликаси, ўткир сийдик тутилиш синдроми, гематурия.
11. Напалмли куйишлар.
12. Бош ва умуртқа шикасти.
13. Капилляр қон кетиши.
14. Ётоқ ва трофик яралар.
15. Хирургик асбоблар.
16. Хирургик асбоблар стерилизацияси.
17. Иплар стерилизацияси.
18. Атрауматик игналар, уларнинг камчилиги ва афзалликлари. Игналар замонавий стерилизацияси.
19. Оёқ-қўл иммобилизацияси.
20. Лапароскопик хирургия.
21. Пластик хирургия.
22. Диабетик оёқ.

5. Олий маълумотли хамшира факультети II курс талабалари билимини хирургияда хамширалик иши фанидан рейтинг тизимида назорат қилиш ва баҳолаш (128 соат)

№	Баҳо турлари	Максимал балл	Саралаш бали
1.	Жорий баҳолаш (ЖБ + ТМИ)	45+5	27
2.	Оралик баҳолаш (ОБ)	20	11
3.	Якуний баҳолаш (ЯБ)	30	17
	ЖАМИ	100	55

ЖБ – 456 (100 баллик тизимда ҳар машғулотда баҳоланди)	ЖБ балларини йиғиндиси $85 \text{ бал} + 74 \text{ бал} + 82 \text{ бал} + 79 \text{ бал} + 87 \text{ балл} + \dots = \sum / n = 82 \text{ балл}$ 82 бал x 0.45 = 36.9 = 37 балл 1. Фаол сўров 2. бемор курацияси 2. ситуацион масалалар ечиш 3. баҳолаш варакаларини тулдириш
ТМИ – 5 балл	ТМИ учун ажратилган мавзуларни биттасидан Рефератив доклад тайёрлаш (<i>қўлланилган адабиёт</i>)

Семестр ёки цикл давомида келтирилган МИларни фақат биттаси баҳоланади	муаллифи, номи, нашр этилган жойи ва вақти, бетлари келтирилади) – 5 бет компьютерда терилган тексти(<i>Times New Roman</i> , шрифт 14, интервал 1) – 5 балл - Презентация ёки кейс ёки проект – гуруҳ тайёрлаганда – 3 балл – 1та талаба тайёрлаганда – 5 балл - Дарсдан кейин Клиникада навбатчилик – 5 балл (қилинган ишлар бўйича бўлим мудури имзоси ва мухри билан тасдиқланган маълумотнома)
ОБ – 20б	Оралик баҳолашда йиғилган балл -18 балл.Тест-20 балл
ЯБ – 30 б	Якуний баҳолашда йиғилган балл 26 б Огзаки 30 балл.
Ўзлаштири ши	УБ = (ЖБ+ ТМИ)+ОБ+ЯБ Умумий балл = 37 +5+ 18 + 26 = 86 балл
Рейтинги	128 x 86 / 100 =110

- балллар бутун сонлар билан ифодаланади.

ЖОРИЙ НАЗОРАТИНИ БАҲОЛАШ МЕЎЗОНЛАРИ

№	Балл	Баҳо	Талабанинг билим кўрсаткичи
1.	86-100 балл	аъло	<u>Талаба билади, фикрлайди ва гапириб бера олади:</u> - ҳар хил касалликлардаги патологик ҳолатларда қиёсий ташхислаш масалаларини; - госпитал этапгача бўлган босқичда келиб чиқиши мумкин бўлган асоратларни; - беморларга биринчи тиббий ёрдам кўрсатиш принциплари; - профилактика ва диспансер кузатув аспектлари; - талаба хирургик касалликларни этиологиясини, ривожланиш босқичларини клиник кечувини, таснифини ва патагенезини тавсифлаб беради. <u>Талаба билади ва бажара олади:</u> - Тўлиқ анамнез йиғиш ва беморларни текшириш - Клиник кечувларга қараб касалликларни аниқлаш - Клиник симптомларни асослай билиш (перкуссия, аускултация, пайпаслаш ва обектив кўрик) - Клиника-лаборатор ва инструментал текширувлар режасини тузиш - Умумий рентген текширувига қараб ҳар хил касалликларни аниқлаш - Клиника-лаборатор текширув натижаларини аниқлаш ва

			тўғри интерпретация қилиш (умумий қон ва қон биохимияси ўзгаришларини) ■ УТТ натижаларини аниқлаш ва интерпретация қилиш ■ Комплекс консерватив даво принципларини тушунтира била олиш ■ Беморларни консерватив ва оператив даволашга бўлган кўрсатмани аниқлаш ва турли мутахассислар консультациясини ташкил этиш ■ Госпитал босқичдан сўнг диспансер кузатув ва реабилитация чора тадбирлари режасини тузиш ва касалликлар асоратларини олдини олиш мақсадида профилактика ва реабилитация чора тадбирларини ўтказиш, физиотерапевтик даво усулларини ўтказишга кўрсатмаларни билиш ■ Амалий кўникмаларни ва қилиш техникаларини билади
2.	71-85 балл	яхши	Мавзу бўйича етарли даражада билимга эга бўлган ҳолда, талаба касалликлар диагностикаси, дифференциал диагностика аспектларини, даволаш тактикасини аниқлаш хусусида, диспансер кузатув ва реабилитацияси тўғрисида логик фикрлашни давом эттира олмайди. <u>Талаба билади ва бажара олади:</u> ■ Анамнез йиғиш ва беморларни текширишни ■ Клиник кечувларга қараб касалликларни аниқлаш ■ Клиника-лаборатор ва инструментал текширувлар режасини тузиш ■ Умумий рентген текширувига қараб ҳар хил касалликларни аниқлаш ■ Комплекс консерватив даво принципларини тушунтира била олиш ■ Госпитал босқичдан сўнг диспансер кузатув ва реабилитация чора тадбирлари режасини тузиш ва касалликлар асоратларини олдини олиш мақсадида профилактика ва реабилитация чора тадбирларини ўтказиш. ■ Клиник симптомларни аниқлашда қўллай билади (перкуссия, аускултация, пайпаслаш ва обектив кўрикни)
3.	55-70 балл	Қониқ арли.	Мавзу бўйича қониқарли билимга эга бўлиб, талаба турли хил патологик ўзгаришларда дифференциал диагностика ўтказишни айтиб бера олмайди. <u>Талаба билади:</u> ■ касалликни клиникаси, патогенези, классификация ҳақида;

			■ диагностика методлари хақида: лабаротор ва инструментал; ■ профилактика ва реабилитация чора тadbирлари хақида;
4.	55-паст балл	Қониқ арсиз.	Хирургик касалликлари бўйича тасаввурга эга бўлмаган ёки юзаки билимга эга.

ОРАЛИҚ БАҲОЛАШ МЕЗОНЛАРИ

Балл	баҳо	мезон
176-20 б	Аъло	Тест - тўғри топилган жавоблар сонига қараб баҳоланади. Якуний назорат – 50 тест = 20 балл Мисол: 40 тестга тўғри жавоб учун =16 балл
146-16 б	яхши	
116-13 б	қони-рли	
106- 0 б	қониқ-сиз	

ЯКУНИЙ БАҲОЛАШ МЕЗОНЛАРИ

Балл	Баҳо	Мезонлар
		Оғзаки назорат
		Баҳолаш мезони. 1-савол
5	аъло	<u>Талаба билади, фикрлайди ва гапириб бера олади:</u> ■ ҳар хил касалликлардаги патологик ҳолатларда қиёсий таҳхислаш масалаларини; ■ госпитал этапгача бўлган босқичда келиб чиқиши мумкин бўлган асоратларни; ■ беморларга биринчи тиббий ёрдам кўрсатиш принциплари; ■ профилактика ва диспансер кузатув аспектлари; ■ талаба хирургик касалликларни этиологиясини, ривожланиш босқичларини клиник кечувини, таснифини ва патагенезини тавсифлаб беради. <u>Талаба билади ва бажара олади:</u> Тўлиқ анамнез йиғиш ва беморларни текшириш ■ Клиник кечувларга қараб касалликларни аниқлаш ■ Клиник симптомларни асослай билиш (перкуссия, аускултация, пайпаслаш ва обектив кўрик)

		▪ Клиника-лаборатор ва инструментал текширувлар режасини тузиш ▪ Умумий рентген текширувига қараб ҳар хил касалликларни аниқлаш ▪ Клиника-лаборатор текширув натижаларини аниқлаш ва тўғри интерпретация қилиш (умумий қон ва қон биохимияси ўзгаришларини) ▪ УТТ натижаларини аниқлаш ва интерпретация қилиш ▪ Амалий кўникмаларни ва қилиш техникаларини билади
4	яхши	Мавзу бўйича етарли даражада билимга эга бўлган ҳолда, талаба касалликлар диагностикаси, дифференциал диагностика аспектларини, даволаш тактикасини аниқлаш хусусида, диспансер кузатув ва реабилитацияси тўғрисида логик фикрлашни давом эттира олмайди. <u>Талаба билади ва бажара олади:</u> ▪ Анамнез йиғиш ва беморларни текширишни ▪ Клиник кечувларга қараб касалликларни аниқлаш ▪ Клиника-лаборатор ва инструментал текширувлар режасини тузиш ▪ Умумий рентген текширувига қараб ҳар хил касалликларни аниқлаш ▪ Комплекс консерватив даво принципларини тушунтира била олиш
3	Қониқ ар.	Мавзу бўйича қониқарли билимга эга бўлиб, талаба турли хил патологик ўзгаришларда дифференциал диагностика ўтказишни айтиб бера олади. <u>Талаба билади:</u> ▪ касалликни клиникаси, патогенези, классификация ҳақида; ▪ диагностика методлари ҳақида: лаборатор ва инструментал; ▪ профилактика ва реабилитация чора тadbирлари ҳақида;
2	Қон-сиз.	Хирургик касалликлари бўйича тасаввурга эга бўлмаган ёки юзаки билимга эга.
		Баҳолаш мезони. 2-савол
5	аъло	<u>Талаба билади, фикрлайди ва гапириб бера олади:</u> ▪ ҳар хил касалликлардаги патологик ҳолатларда қиёсий ташхислаш масалаларини; ▪ госпитал этапгача бўлган босқичда келиб чиқиши мумкин бўлган асоратларни; ▪ беморларга биринчи тиббий ёрдам кўрсатиш принциплари; ▪ профилактика ва диспансер кузатув аспектлари; ▪ талаба хирургик касалликларни этиологиясини, ривожланиш

		босқичларини клиник кечувини, таснифини ва патагенезини тавсифлаб беради. <u>Талаба билади ва бажара олади:</u> ▪ Тўлиқ анамнез йиғиш ва беморларни текшириш ▪ Клиник кечувларга қараб касалликларни аниқлаш ▪ Клиник симптомларни асослай билиш (перкуссия, аускултация, пайпаслаш ва обектив кўрик) ▪ Клиника-лаборатор ва инструментал текширувлар режасини тузиш ▪ Умумий рентген текширувига қараб ҳар хил касалликларни аниқлаш ▪ Клиника-лаборатор текширув натижаларини аниқлаш ва тўғри интерпретация қилиш (умумий қон ва қон биохимияси ўзгаришларини) ▪ УТТ натижаларини аниқлаш ва интерпретация қилиш ▪ Амалий кўникмаларни ва қилиш техникаларини билади
4	яхши	Мавзу бўйича етарли даражада билимга эга бўлган ҳолда, талаба касалликлар диагностикаси, дифференциал диагностика аспектларини, даволаш тактикасини аниқлаш хусусида, диспансер кузатув ва реабилитацияси тўғрисида логик фикрлашни давом эттира олмайди. <u>Талаба билади ва бажара олади:</u> ▪ Анамнез йиғиш ва беморларни текширишни ▪ Клиник кечувларга қараб касалликларни аниқлаш ▪ Клиника-лаборатор ва инструментал текширувлар режасини тузиш ▪ Умумий рентген текширувига қараб ҳар хил касалликларни аниқлаш ▪ Комплекс консерватив даво принципларини тушунтира била олиш
3	Қониқ ар.	Мавзу бўйича қониқарли билимга эга бўлиб, талаба турли хил патологик ўзгаришларда дифференциал диагностика ўтказишни айтиб бера олади. <u>Талаба билади:</u> ▪ касалликни клиникаси, патогенези, классификация ҳақида; ▪ диагностика методлари ҳақида: лаборатор ва инструментал; ▪ профилактика ва реабилитация чора тадбирлари ҳақида;
2	Қон-сиз.	Хирургик касалликлари бўйича тасаввурга эга бўлмаган ёки юзаки билимга эга.
		Баҳолаш мезони. 3-савол

5	аъло	<u>Талаба билади, фикрлайди ва гапириб бера олади:</u> ■ ҳар хил касалликлардаги патологик ҳолатларда қиёсий ташхислаш масалаларини; ■ госпитал этапгача бўлган босқичда келиб чиқиши мумкин бўлган асоратларни; ■ беморларга биринчи тиббий ёрдам кўрсатиш принциплари; ■ профилактика ва диспансер кузатув аспектлари; ■ талаба хирургик касалликларни этиологиясини, ривожланиш босқичларини клиник кечувини, таснифини ва патагенезини тавсифлаб беради. <u>Талаба билади ва бажара олади:</u> ■ Тўлиқ анамнез йиғиш ва беморларни текшириш ■ Клиник кечувларга қараб касалликларни аниқлаш ■ Клиник симптомларни асослай билиш (перкуссия, аускултация, пайпаслаш ва обектив кўрик) ■ Клиника-лаборатор ва инструментал текширувлар режасини тузиш ■ Умумий рентген текширувига қараб ҳар хил касалликларни аниқлаш ■ Клиника-лаборатор текширув натижаларини аниқлаш ва тўғри интерпретация қилиш (умумий қон ва қон биохимияси ўзгаришларини) ■ УТТ натижаларини аниқлаш ва интерпретация қилиш ■ Амалий кўникмаларни ва қилиш техникаларини билади
4	яхши	Мавзу бўйича етарли даражада билимга эга бўлган ҳолда, талаба касалликлар диагностикаси, дифференциал диагностика аспектларини, даволаш тактикасини аниқлаш хусусида, диспансер кузатув ва реабилитацияси тўғрисида логик фикрлашни давом эттира олмайди. <u>Талаба билади ва бажара олади:</u> ■ Анамнез йиғиш ва беморларни текширишни ■ Клиник кечувларга қараб касалликларни аниқлаш ■ Клиника-лаборатор ва инструментал текширувлар режасини тузиш ■ Умумий рентген текширувига қараб ҳар хил касалликларни аниқлаш ■ Комплекс консерватив даво принципларини тушунтира била олиш
3	Қониқ ар.	Мавзу бўйича қониқарли билимга эга бўлиб, талаба турли хил патологик ўзгаришларда дифференциал диагностика ўтказишни айтиб бера олади. <u>Талаба билади:</u> ■ касалликни клиникаси, патогенези, классификация ҳақида; ■ диагностика методлари ҳақида: лаборатор ва

		инструментал; профилактика ва реабилитация чора тадбирлари ҳақида;
2	Қон-сиз.	Хирургик касалликлари бўйича тасаввурга эга бўлмаган ёки юзаки билимга эга.
		Баҳолаш мезони. 4-савол
5	аъло	<u>Талаба билади, фикрлайди ва гапириб бера олади:</u> - ҳар хил касалликлардаги патологик ҳолатларда қиёсий таххислаш масалаларини; - госпитал этапгача бўлган босқичда келиб чиқиши мумкин бўлган асоратларни; - беморларга биринчи тиббий ёрдам кўрсатиш принциплари; - профилактика ва диспансер кузатув аспектлари; - талаба хирургик касалликларни этиологиясини, ривожланиш босқичларини клиник кечувини, таснифини ва патагенезини тавсифлаб беради. <u>Талаба билади ва бажара олади:</u> - Тўлиқ анамнез йиғиш ва беморларни текшириш - Клиник кечувларга қараб касалликларни аниқлаш - Клиник симптомларни асослай билиш (перкуссия, аускултация, пайпаслаш ва обектив кўрик) - Клиника-лаборатор ва инструментал текширувлар режасини тузиш - Умумий рентген текширувига қараб ҳар хил касалликларни аниқлаш - Клиника-лаборатор текширув натижаларини аниқлаш ва тўғри интерпретация қилиш (умумий қон ва қон биохимияси ўзгаришларини) - УТТ натижаларини аниқлаш ва интерпретация қилиш - Амалий кўникмаларни ва қилиш техникаларини билади
4	яхши	Мавзу бўйича етарли даражада билимга эга бўлган ҳолда, талаба касалликлар диагностикаси, дифференциал диагностика аспектларини, даволаш тактикасини аниқлаш хусусида, диспансер кузатув ва реабилитацияси тўғрисида логик фикрлашни давом эттира олмайди. <u>Талаба билади ва бажара олади:</u> - Анамнез йиғиш ва беморларни текширишни - Клиник кечувларга қараб касалликларни аниқлаш - Клиника-лаборатор ва инструментал текширувлар режасини тузиш - Умумий рентген текширувига қараб ҳар хил касалликларни аниқлаш - Комплекс консерватив даво принципларини тушунтира била олиш

3	Қоник ар.	Мавзу бўйича қоникарли билимга эга бўлиб, талаба турли хил патологик ўзгаришларда дифференциал диагностика ўтказишни айтиб бера олади. <u>Талаба билади:</u> ▪ касалликни клиникаси, патогенези, классификация ҳақида; ▪ диагностика методлари ҳақида: лабаротор ва инструментал; ▪ профилактика ва реабилитация чора тадбирлари ҳақида;
---	-----------	---

Хирургияда хамшира иши фанидан II курс талабасининг рейтинг дафтарчасини тўлдирилиши:

Фан	Ўқув режада ажратилган соат	Ўзлаштириши	Рейтинг	ФИШ	Сана	Имзо
Хирургияда хамшира иши	128*	86	110	Дадаев Ш.А.		

ЎҚУВ ЮКЛАМАСИ ХАЖМИ

5510700-Олий маълумотли хамшира	Мехнат хажми	Ўқув юкламаси хажмининг аудитория машғулоти тури бўйича тақсимланиши (соатларда)				Мустақил иш
		Жаъми	Маърузалар	Амалий машғулоти	Ўқув амалиёти	
	128	72	10	62		56

АДАБИЁТЛАР

Асосий

1. Каюмов Т.Х. Хирургияда хамширалик иши. Тошкент. 2003 й. Дарслик.
2. Гостищев В.К. Общая хирургия. – М.: Медицина, 2000.
3. Каримов Ш. И. Хирургик касалликлар. Ўқув адабиети. – Тошкент. «Ибн Сино», 2011-й . Лотин тилида.
4. Сестринское дело в хирургии./под.ред. М.Ф, Заривчацкого, . Изд-во: Феникс, 2006 г.

Қўшимча

1. Кошелев А. А. Медицина катастроф. Теория и практика: Учебное пособие. Серия «Сестринское дело», СПб., «Паритет» 2000 г.
2. Краснов А. Ф. и др.: Сестринское дело. Том 2. Москва, ГП «Перспектива» 2000 г. Учебное пособие.
3. Грицук И. Р., Ванькович И. К. Сестринское дело в хирургии: Учебное пособие: Мн. «Высшая школа», 2000 г.
4. Кузнецова В. Сестринское дело в хирургии. Серия «Медицина для вас», Ростов на Дону., «Феникс» 2000 г.
5. www.links.spinet.ru,
6. www.medlinks.ru,
7. www.medinform.net,
8. www.medlain.ru.

